

Technika: VOĽBA POVOLANIA

CIEĽ PREDMEU

Podieľať sa na utváraní a rozvíjaní schopností žiakov, plánovať si životné kroky, stanovovať si alternatívne životné ciele, efektívne dosahovať zvolené ciele a vyrovnávať sa s osobným neúspechom.

VZDELÁVACIE CIELE PREDMETU

Žiaci sa naučia poznávať a realisticky **hodnotiť svoje silné a slabé stránky, prednosti a osobné predpoklady, poznajú možnosti a obmedzenia** vo vzťahu k vybraným povolaniam, stratégie vedúce k osobnému i profesionálnemu rastu.

- Žiaci sa zoznámia s charakteristikou frekventovaných povolání, s učebnými plánmi, profilujúcimi predmetmi a **požiadavkami zvolených škôl na určité vedomosti a schopnosti uchádzačov**.
- Žiaci pochopia súvislosti medzi **požiadavkami na výkon vybraného povolania**, svojimi reálnymi osobnými predpokladmi a schopnosťami a konkrétnymi možnosťami výberu vhodného povolania.
- **Žiaci si uvedomia nutnosť na sebe pracovať bez ohľadu na už dosiahnuté vzdelanie.**

DISKUSIA

- **Spoločenská etiketa a vystupovanie na verejnosti**
- **Význam prvého dojmu**
- **Vonkajší vzhľad a úprava zovňajšku**
- **Kultúra tela, kultúra pohybu a rečového prejavu**
- **Spoločenská etiketa na verejnosti, na rôznych spoločenských podujatiach**
- **Ochrana osobných údajov**
- **Asertivita a zvládanie konfliktov**
- **Kedy a ako dochádza najčastejšie k chybám v komunikácii**
- **Aktívne počúvanie**
- **Spätná väzba**
- **Argumentácia**
- **Ako komunikovať naozaj efektívne**
- **Zadávanie úloh a kontrola**
- **Pochvala a kritika**

TEMATICKÉ OKRUHY PREDMETU

- **Sebapoznanie**
- **Rozhodovanie**
- **Adaptácia na životné zmeny**
- **Možnosti absolventa ZŠ**
- **Informačná základňa pre voľbu povolania**
- **Orientácia v dôležitých profesijných informáciách**
- **Rovnosť príležitostí na trhu práce**
- **Ručné práce**

Sebapoznanie

Žiaci sa naučia **realistickejšie hodnotiť svoje osobné zvláštnosti**, predpoklady, možnosti i obmedzenia a pochopia, ktoré faktory proces sebapoznania ovplyvňuje. **Uvedomia si nutnosť sebapoznania pre správnu voľbu povolania.**

- **potreba znalostí vlastných silných stránok, obmedzení a možností**, význam rozvíjania realistického pohľadu na svoj študijný potenciál
- **význam sebapoznania pre správnu voľbu profesijnej orientácie**
- ako a podľa čoho môže žiak **hodnotiť svoje výkony v škole a v záujmovej činnosti, kto mu môže pri sebahodnotení pomôcť**
- sebapoznanie ako zdroj posilovania sebadôvery pre budúcnosť
- **zodpovednosť za svoje štúdium, rozvíjanie umenia učiť sa**

Rozhodovanie

Žiaci si uvedomia svoju rolu v procese rozhodovania, zamyslia sa nad faktormi, ktoré môžu ich rozhodovanie ovplyvňovať a nad tým, aké prekážky im v rozhodovaní môžu brániť, naučia sa rozumne voliť z daných možností.

- **prechod zo základnej školy na školu strednú alebo do zamestnania ako významný životný krok, čo je nutné poznať pre správne rozhodnutie o tomto kroku**
- **predpoklady správnej voľby, dôsledky výberu nevhodného profesného zamerania /stredná škola, zamestnanie/**
- **vplyv rôznych ľudí a zdrojov na naše rozhodovanie, kto a čo ma ovplyvňuje pri rozhodovaní**
- súvis záľub, záujmov a záujmová orientácia žiakov s voľbou profesného zamerania a ich význam pri rozhodovaní
- **správne rozhodnutie predpokladá poznať pomerne dobre sám seba a správne sa orientovať v dostupných informáciách**
- význam rozhovoru s rodičmi a učiteľmi o budúcom povolani

Adaptácia na životné zmeny

Žiaci si uvedomia **nevyhnutnosť životných zmien v živote**, zamyslia sa nad zmenami, s ktorými sa budú musieť po odchode zo základnej školy vyrovnávať a poznajú spôsoby ako sa môžu na zmeny pripraviť ako ich môžu zvládnuť.

- **prechod zo základnej školy na zvolenú strednú školu a do zamestnania ako významná zmena v živote dospelujúceho človeka**
- adaptácia na nové životné situácie ako dôležitá schopnosť, možnosť a nutnosť sa prispôbiť životným zmenám
- **alternatívne voľby strednej školy a profesného zamerania ako prevencia nečakaných psychických zlyhaní z možného neúspechu pri prijímacom konaní**
- význam náhradného životného scenára ako prevencia psychického zlyhania, náhradné životné aktivity ako nádej na úspech
- premeny v obsahu a nárokoch profesií, stále zvyšovanie požiadaviek na ich výkon
- **nevyhnutnosť celoživotného vzdelávania vo zvolenom odbore činnosti, význam adaptability človeka**

Možnosti absolventa ZŠ

Žiaci získajú prehľad o ponukách vzdelávania, profesnej prípravy a zamestnania, poznajú miestne možnosti a príležitosti, ktoré sa v danej chvíli ponúkajú a naučia sa zamýšľať nad rôznymi cestami k dosiahnutiu cieľa.

- **kam po základnej škole, správna orientácia v ponuke vzdelávacích príležitostí ako predpoklad pre realistickú voľbu povolania**
- **vzdelávanie ako príležitosť k získaniu širokej profesnej orientácii a k dosiahnutiu vytýčených životných cieľov**, podmienka úspešného života a investícia do budúcnosti
- vzdelávacia ponuka pre žiakov opúšťajúcich základnú školu, vzdelávacie príležitosti v mieste bydliska
- systém stredného školstva, typy stredných škôl a ich charakteristika
- profesné a neprofesné typy prípravy na budúce povolanie, čo je kvalifikácia a špecializácia
- čo je učebný a študijný odbor, vzdelávanie všeobecné a odborné, teoretická a praktická orientácia
- **ostatné možnosti profesnej prípravy po absolvovaní jednotlivých typov stredných škôl**
- **faktory ovplyvňujúce prístup človeka k ďalšiemu vzdelávaniu**

Informačná základňa pre voľbu povolania

Žiaci pochopia **nutnosť spojovať rozhodovanie s vyhľadávaním potrebných informácií** a zo znalostí vhodných príležitostí a svojich osobných predpokladov. Naučia sa vyhľadávať, triediť a správne využívať potrebné informácie.

- **systém životných hodnôt, hodnoty vzťahované k jednotlivým povolaniam, systém osobných hodnôt**

- **druhy informácií /informácie o žiakoch a povolaniach/**
- **životopis, jeho význam ako prvotnej informácii o našej osobe**
- zdroje informácií o vlastnej osobe a povolaniach
- spôsoby dozvedania sa v prípade záujmu o určitú profesiu
- kto môže žiakovi kvalifikovane poradiť pri voľbe profesného zamerania a vhodného povolania

Orientácia v dôležitých profesijných informáciách

Žiaci sa naučia využívať dôležité informácie o rôznych povolaniach a profesiách pri svojej profesnej voľbe, zvažovať klady a zápory jednotlivých povolání a realisticky hodnotiť svoje šance vo vybranom povolání na trhu práce.

- **predstavy o budúcom povolání, ich možný nesúlads so skutočnosťou a korekcie na základe sebapoznania**
- požiadavky frekventovaných druhov a skupín profesií na výkon povolania
- **dosiahnuté vzdelania, získané kvalifikácie a špecializácie ako jedny zo základných požiadaviek na výkon konkrétnych povolání**
- členenie nárokov profesií podľa obsahu, náročnosti a dĺžky prípravy
- predpoklady pre výber vhodnej profesnej dráhy

Rovnosť príležitostí na trhu práce

Žiaci si poopravia svoj náhľad na niektoré pracovné činnosti a profesie, naučia sa rozpoznávať prekážky, ktoré im môžu brániť v dosahovaní osobných

a profesných cieľoch a nachádzať vhodné spôsoby ako čeliť profesnej diskriminácii.

- **čo je trh práce, ponuka profesií, konkrétne pracovné príležitosti v meste vzhľadom k veku, pohlaviu, vzdelaniu**
- **dopyt po vybraných povolaniach, vzťah ponuky a dopytu na trhu práce**
- čo je trhová úspešnosť práce, ako a v čom sa prejavuje, profesie stabilne trhovo úspešné a neúspešné, dôvody tohto stavu
- prekážky v prístupe ku vzdelaniu a pracovným príležitostiam
- **znevýhodnení občania na trhu práce, dôvody častej profesnej diskriminácie žien, starších a mladistvých osôb na trhu práce**
- otázka tzv. pozitívnej diskriminácie, rýdzo ženské či mužské povolania
- kedy je nutné sa ďalej vzdelávať

Svet práce a dospelosti

Žiaci sa zoznámia s postupmi pri prijímaní uchádzačov

o štúdium na stredné školy a pri prijímaní do zamestnania

a uvedomia si, čo od nich potencionálni zamestnávateľia môžu očakávať a ako tieto očakávania naplniť.

- rozdiely medzi školou a svetom práce, typ pracoviska, druh zamestnania
- **postup pri prijímaní uchádzačov o štúdium na stredných školách, praktická príprava na prijímacie pohovory**
- preferovanie vlastností a schopností podriadeného či nadriadeného pracovníka
- vybrané otázky profesnej etiky
- **vzťah profesie ako dôležitej súčasti života**

Ručné práce

Podľa možností a vybavenia školskej dielne